

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5377/09

בפני : כבוד השופטת ע' ארבל
כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופט ח' מלצר

העותרים : 1. רגבים, ע.ר.
2. עובדיה ארד

נ ג ד

המשיבים : 1. שר הביטחון, מר אהוד ברק
2. מפקד פיקוד מרכז, אלוף גדי שמני
3. ראש המינהל האזרחי, תא"ל יואב מרדכי

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה : י"ד באלול תשס"ט (3.9.09)

בשם העותרים : עו"ד ע' פישר

בשם המשיבים : עו"ד ה' גורני

ה ח ל ט ה

1. בפנינו עתירה לפיה מתבקש בית משפט זה להורות למשיבים ליתן טעם מדוע לא תינקטנה הפעולות הנדרשות לשם הוצאה ומימוש של צווי הריסה למבנים שהוקמו ללא היתר בסמוך לכפרים א-סווייה ויתמא (להלן: הכפרים). העתירה מתייחסת באופן כללי לבניה המבוצעת באזור הכפרים, ובאופן מיוחד לשלושה מבנים הנמצאים בשלבי בניה מתקדמים.

העותרים ביקשו גם סעד ביניים לפיו יוכרז השטח בו מתבצעת הבניה הבלתי-חוקית כשטח צבאי סגור וכן יורה למשיבים ליתן צווי הפסקת עבודה וצווי הריסה לשלושת המבנים האמורים ולפעול נגד עברייני הבניה.

2. בתגובתם המקדמית המשיבים אינם כופרים באי-החוקיות שבהקמת המבנים נשוא העתירה. עם זאת הבהירו כי העתירה כוללנית, למעט לגבי שלושת המבנים הקונקרטיים. הסעד המתבקש בעתירה מתייחס למבנים שמספרם אינו ידוע ושאינן בהכרח קשר ביניהם. רשויות האזור מנהלות פעילות רחבה ומקיפה של אכיפה תכנונית בהתאם לשקול דעת על-פי סדרי עדיפות מקובלים ובכלל זה בכפרים הנדונים. בתגובתם מפרטים המשיבים את פעולות האכיפה שנעשו עד היום וזאת על-פי נתוני היחידה המרכזית לפיקוח על הבניה באזור יהודה ושומרון של המנהל האזרחי. בכפר יתמא נפתחו הליכים לגבי שלושים וארבעה מבנים. מאז 1986 מומשו על-ידי רשויות האזור עשרה צווי הריסה ביחס למבנים בלתי-חוקיים ותלויים ועומדים כיום הליכי פיקוח ואכיפה ביחס לשלושים מבנים בלתי חוקיים. בכפר א-סוויה מאז שנת 1996 נפתחו הליכי פיקוח ואכיפה ביחס לחמישים מבנים. עד היום מומשו שלושה צווי הריסה שם. לגבי שלושת המבנים אליהם מתייחסת העתירה נפתחו הליכי פיקוח ביחס לשניים מתוך שלושת המבנים.

בהודעה מעדכנת שהוגשה בערב הדיון חזרו והדגישו המשיבים שלא קיימת עילה להתערבות בית המשפט, שכן רשויות האזור מנהלות פעילות כוללת ורחבה של אכיפה במגזר הפלסטיני. בכפר יתמא נפתחו הליכי פיקוח חדשים, ובסך-הכול שלושה-עשר הליכים משנת 2009. הליכי פיקוח נוספים יפתחו על-פי שקול דעת הרשות וסדרי העדיפויות הנקבעים על ידה.

3. המשנה לנשיאה, השופט א' ריבלין, לא מצא מקום ליתן צווי ביניים, ומשהתברר כי הבניה הבלתי-חוקית נמשכת הורה על הקדמת הדיון בעתירה. בדיון בפנינו ביום 3.9.09 הציגו העותרים תמונה עדכנית לגבי המבנים הבלתי-חוקיים והטעימו כי הבניה הבלתי-חוקית נמשכת. באת כוח המשיבים הבהירה כי מאז 7.7.09, אז הוצא צו הפסקת עבודה, לא היו שינויים או תוספות בניה. לדבריה, העניין מצוי כיום בפני ועדת התכנון בהתייחס לשני בתים ונדון בפניה. היא מדגישה כי הרשויות לא קופאות על השמרים וגם ברגעים אלה נעשות פעולות אכיפה. יחד עם זאת, בעיית כוח אדם אינה מאפשרת לרשויות לעשות את כל שנדרש אלא על-פי שיקול דעת וסדרי עדיפויות.

4. מעמדתה של המדינה כפי שהוצגה לבית המשפט בתגובותיה לעתירה ובדיון בפנינו עולה בברור כי המבנים נשוא העתירה נבנו שלא כדין, כמו-גם עשרות מבנים נוספים מעבר לכך, לגביהם מתקיימים הליכי פיקוח ולגבי חלק מהם תלויים ועומדים צווי הריסה. בנסיבות אלה ובהתאם לעמדתה של המדינה, עליה לממש את הצווים

הקיימים ולקצוב לוח זמנים למימושם של הצווים האחרים, במסגרת חובתה היסודית לקיום החוק ואכיפתו. (בג"ץ 9051/05 תנועת שלום עכשיו נ' שר הביטחון (לא פורסמה, 12.7.09)). שקלנו הוצאת צו על-תנאי בעתירה, ואולם בסופו של דבר, נוכח ההסברים שהוצגו בפנינו, החלטנו להימנע מהוצאת הצו ולהורות למשיבה לפעול למימוש הצווים שהוציאה ולקבוע לוח זמנים למימוש הליכי הפיקוח לגבי המבנים הלא חוקיים האחרים, כפי שפורטו בתגובת המדינה.

המדינה תגיש תוך 45 ימים ממועד פרסום החלטה זו הודעת עדכון ובה תפרט את הפעולות הננקטות למימוש הליכי הפיקוח בהתייחס למבנים הבלתי-חוקיים כפי שפורטו בתגובות המשיבה, וכן התייחסות באשר למימוש הצווים ביחס למבנים הבלתי-חוקיים. העותרים יוכלו להגיב על הודעה זו בתוך 15 יום נוספים. לאחר מכן נחליט בדבר המשך הטפול בעתירה, ככל שיהיה בכך צורך.

ניתן היום, י"ט באלול תשס"ט (8.9.09).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת